

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

§. 1. An & quomodo Logica sit una?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

serviunt ad demonstrativum, nisi valde remotè, in quantum per eos intellectus disponitur paulatim ad eliciendum discursum evidentem. Statuendum igitur est aliquid magis commune pro objecto attributionis, ad quod reliqua propiùs deservire possint, quale N. 90. assignavimus. Si dicas, non omnia referri posse ad syllogismum perfectum, v. g. Argumentationes fundatas in regulis Conversionis & Æquipollentiæ, &c. N. Nam argumentationes ejusmodi deserviunt ad syllogismum hypotheticum, qui ex iis fieri potest; deserviunt etiam ad syllogismi categorici meliorem notitiam, & quidem non ita remotè.

ARTICULUS VI.

De Proprietatibus & Causalitate Logicæ.

§. I.

An & quomodo Logica sit Una?

93. **N**ota. Triplex datur unitas, quam hinc vel obiter prænotare juvat. 1. Est *Unitas identitatis*, sive *indivisibilitatis*. Hæc unitate dicitur unum, quod nullas partes phycas habet, nec homogeneas, nec heterogeneas; ut *Deus*, *Angelus*. 2. Est *unitas compositionis*. Sic unum est, quod constat materiâ & formâ physicâ, ut *homo*: 3. Est *Unitas aggregationis*, quâ multa & diversa entia completa congregantur. Sic unus dicitur *populus*, *exercitus*. His positis, quæritur, quâ unitate Logica totalis, prout apprehensivam, Judicativam & Discursivam complectitur, sit una? *Stat-*

F

tus

ius quæstionis autem non est de Logica actuali: cum enim hæc aliud non sit, quàm ipsæ regulæ, quæ sunt actus realiter distincti, nullaque physicâ unione cohærentes, hinc Logicam actualem totalem unam esse unitate aggregationis, extra controversiam est. Sed quæstio tantùm est de Logica habituali totali; an sit una unitate compositionis, aut identitatis, an verò unitate aggregationis? sive an sit ex multis habitibus diversis & completis conflata?

94. *Dico.* Logica habitualis est una unitate aggregationis tantùm. *Ratio est:* quia aggregatur ex multis habitibus partialibus & numero & specie inter se differentibus, quales sunt habitus Logicæ apprehensivæ, judicativæ & discursivæ. *Confir.* Potest quis habere habitum Logicæ discursivæ, quin habeat habitum Logicæ definitivæ. Item potest quis amittere habitum Logicæ definitivæ, quin amittat habitum Logicæ discursivæ. Ergo Logica habitualis nequit esse unus idemque simplex habitus; sed debet esse una per aggregationem.

95. *Obj.* Omnes Actus Logicæ sibi subordinantur; ergo necesse non est, ut habitus ex his natus, sit multiplex & distinctus. *Prob. ant.* Omnes actus Logicæ respiciunt unum finem rectitudinis artificialis; ergo sibi subordinantur. *R. D. ant. probat.* Respiciunt unum finem genericum rectitudinis C. unum finem specicum rectitudinis. N. Rectitudo enim specifica v.g. Logicæ definitivæ alia omninò est, quàm rectitudo specifica Logicæ discursivæ; cum actus definitionis sit specie diversus à discursu. *Ans.*

Inst. 1. Nulla est necessitas ita multiplicandi habitus. R. N. Ratio urgens est specie distincta diversitas regularum, quibus habitus acquisiti respondent, præcipuè cum in diversis regulis practicandis specialis sit & nova difficultas, quæ per habitum vincenda est. His adde rationes conclusionis.

Inst. 2. Idem intellectus producere potest actus specie diversissimos. Item idem habitus fidei divinæ infusus extendit se ad omnia objecta revelata, quantumvis diversa; ergo etiam habitus unicus Logicæ sese extendere poterit ad objecta omnia Logicæ, etsi diversissima. R. N. *Cons. Disp. quoad primum est:* quia experientiâ constat, quod potentia naturales, qualis est intellectus, universales sint in agendo, minusque limitatæ, quàm habitus acquisiti. Ratio autem hujus est, quod habitus acquisiti non facilitent, nisi ad actus similes iis, à quibus sunt geniti, ut iterum experientia probat. *Disp. quoad 2dum est:* quod habitus infusus fidei divinæ non acquiratur per frequentatos actus; sed simpliciter à Deo infundatur: hinc non ita limitatur ex parte principii, sicut habitus acquisitus Logicæ. Deinde licet habitus fidei, circa quæcunque objecta materialia etiam diversissima versetur, semper tamen idem objectum formale specificum habet, nempe auctoritatem Dei loquentis, propter quam assentitur objectis omnibus. Econtra habitus Logicæ non semper habet idem objectum formale specificum; alia enim est rectitudo definitionis, alia dif-

cursûs &c. Postremò si vel unicum articulum fidei neges, perdis totum habitum fidei; sed si erres v. g. in definiendo, poteris adhuc retinere habitum Logicæ discursivæ.

§. II.

An Logica Docens & Utens distinguantur realiter?

96. *Nota.* Quod Logica docens v. g. *Definitiva* distinguatur ab utente discursiva aut judicativa, & vicissim, certum est. Nec disceptatur, an *Docens actualis* realiter distinguatur ab *Uteute habituali*? quis enim negat actum inter & habitum, inter causam & effectum distinctionem intercedere? *Status proinde quæstionis* est iste: *Primò.* An *Docens actualis*, sive regula Logicæ potens dirigere v. g. definitionem hominis, distinguatur realiter *quoad rectum*; ab *Uteute actuali*, sive ab eadem regula actu dirigente definitionem? *Secundò.* An *Docens habitualis* distinguatur realiter *quoad rectum* ab *Uteute habituali*, sive quod idem est; An is, qui per frequentatos actus acquisivit habitum regularum dirigentium v. g. syllogismos, possit sine alio habitu distincto facile syllogismos v. g. in *Barbara* conficere?

97. *Dico.* Nec *Docens actualis* ab *Uteute actuali*, nec *Docens habitualis* ab *uteute habituali* realiter distinguuntur *quoad rectum*. *Ratio 1, partis* est: *Causa* potens causare, & eadem causa actu causans non distinguuntur realiter, nisi *quoad obliquum*, h. e. quoad id, quod in ob-